

Povjerenstvo za očuvanje nacionalnih spomenika, na temelju članka V. stavak 4. Aneksa 8. Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini i članka 39. stavak 1. Poslovnika o radu Povjerenstva za očuvanje nacionalnih spomenika, na sjednici održanoj od 16. do 22. svibnja 2006. godine, donijelo je

ODLUKU

I.

Stambena cjelina Saburina kuća u Sarajevu proglašava se nacionalnim spomenikom Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: nacionalni spomenik).

Nacionalni spomenik se nalazi na lokaciji označenoj kao k.č. broj 1711 (novi premjer), što odgovara k.č. broj 14, mahala XCVI (stari premjer), upisanoj u z.k. uložak broj XCVI/53, k.o. Sarajevo II, općina Stari Grad Sarajevo, Sarajevo, Federacija Bosne i Hercegovine, Bosna i Hercegovina.

Na nacionalni spomenik primjenjuju se mjere zaštite, utvrđene Zakonom o provedbi odluka Povjerenstva za očuvanje nacionalnih spomenika, uspostavljenog prema Aneksu 8. Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini ("Službene novine Federacije BiH", broj 2/02, 27/02 i 6/04).

II.

Vlada Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vlada Federacije) dužna je osigurati pravne, znanstvene, tehničke, administrativne i financijske mjere za zaštitu, konzervaciju i prezentaciju nacionalnog spomenika.

Povjerenstvo za očuvanje nacionalnih spomenika (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo) utvrdit će tehničke uvjete i osigurati financijska sredstva za izradu i postavljanje informacione ploče sa osnovnim podacima o spomeniku i odluci o proglašenju dobra nacionalnim spomenikom.

III.

S ciljem trajne zaštite nacionalnog spomenika, utvrđuje se:

I. zona zaštite obuhvata prostor definiran u točki I. stavak 2. ove odluke. U toj zoni provode se sljedeće mjere zaštite:

- dopušteni su samo konzervatorsko-restauratorski radovi, uključujući i radove koji imaju za cilj prezentaciju nacionalnog spomenika, uz odobrenje federalnog ministarstva nadležnog za prostorno uređenje i uz stručni nadzor nadležne službe zaštite naslijeđa na razini Federacije Bosne i Hercegovine;
- objekt se može koristiti u stambene, obrazovne i kulturne svrhe, odnosno na način koji neće ugroziti integritet objekta i njegovo značenje u strukturi grada.

II. zona zaštite obuhvata prostor parcela koje graniče sa parcelom na kojoj se nalazi nacionalni spomenik. U toj zoni utvrđuju se sljedeće mjere zaštite:

- nije dopuštena dogradnja postojećih niti izgradnja novih objekata koji bi dimenzijama, izgledom ili na neki drugi način mogli ugroziti nacionalni spomenik.

IV.

Stavljaju se van snage svi provedbeni i razvojni prostorno-planski spisi koji su u suprotnosti sa odredbama ove odluke.

V.

Svatko, a posebno nadležni organi Federacije Bosne i Hercegovine, kantona, gradske i općinske službe, suzdržat će se od poduzimanja bilo kakvih radnji koje mogu oštetiti nacionalni spomenik ili dovesti u pitanje njegovu zaštitu.

VI.

Ova odluka dostavit će se Vladi Federacije, federalnom ministarstvu nadležnom za prostorno uređenje, nadležnoj službi zaštite naslijeđa na razini Federacije Bosne i Hercegovine i općinskom organu uprave nadležnom za poslove urbanizma i katastra, radi provedbe mjera utvrđenih u toč. II. – V. ove odluke i nadležnom općinskom sudu radi upisa u zemljišne knjige.

VII.

Sastavni dio ove odluke je obrazloženje sa pratećom dokumentacijom, koje je dostupno na uvid zainteresiranim osobama u prostorijama i na web stranici Povjerenstva (<http://www.aneks8komisija.com.ba>).

VIII.

Prema članku V. stavak 4. Aneksa 8. Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini, odluke Povjerenstva su konačne.

IX.

Danom donošenja ove odluke, sa Privremene liste nacionalnih spomenika Bosne i Hercegovine («Službeni glasnik BiH», broj 33/02, «Službeni glasnik Republike Srpske», broj 79/02, «Službene novine Federacije BiH», broj 59/02 i «Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH», broj 4/03) briše se nacionalni spomenik upisan pod rednim brojem 556.

X.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u «Službenom glasniku BiH».

Ovu odluku Povjerenstvo je donijelo u sljedećem sastavu: Zeynep Ahunbay, Amra Hadžimuhamedović, Dubravko Lovrenović, Ljiljana Ševo i Tina Wik.

Predsjedateljka Povjerenstva

Amra Hadžimuhamedović

Broj: 06.2-2-24/05-7
23. svibanj 2006. godine
Sarajevo

O b r a z l o ž e n j e

I. – UVOD

Na temelju članka 2. stavka 1. Zakona o provedbi odluka Povjerenstva za očuvanje nacionalnih spomenika, uspostavljenog prema Aneksu 8. Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini, "nacionalni spomenik" je dobro koje je Povjerenstvo za očuvanje nacionalnih spomenika proglasilo nacionalnim spomenikom u skladu sa čl. V. i VI. Aneksa 8. Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini, kao i dobra upisana na Privremenu listu nacionalnih spomenika Bosne i Hercegovine («Službeni glasnik BiH», broj 33/02), sve dok Povjerenstvo ne donese konačnu odluku o njihovom statusu, a za šta ne postoji vremensko ograničenje i bez obzira da li je za dotično dobro podnesen zahtjev.

Povjerenstvo za očuvanje nacionalnih spomenika donijelo je odluku o stavljanju **Saburine kuće u Sarajevu** na Privremenu listu nacionalnih spomenika BiH, pod rednim brojem 556.

U skladu sa odredbama Zakona, a na temelju članka V. stavka 4. Aneksa 8. i članka 35. Poslovnika o radu Povjerenstva za očuvanje nacionalnih spomenika, Povjerenstvo je pristupilo provedbi postupka za donošenje konačne odluke za proglašenje dobra nacionalnim spomenikom.

II. – PRETHODNI POSTUPAK

U postupku koji prethodi donošenju konačne odluke o proglašenju, izvršen je uvid u:

- podatke o sadašnjem stanju i namjeni dobra, uključujući opis i fotografije, te podatke o oštećenjima u toku rata,
- dokumentaciju o lokaciji imovine,
- dokumentaciju o sadašnjem vlasniku i korisniku dobra,
- historijsku, arhitektonsku i drugu dokumentarnu građu o dobru, koja je data u popisu korištenja dokumentacije u sklopu ove odluke.

Na osnovi uvida u prikupljenu dokumentaciju i stanje dobra, utvrđeno je sljedeće:

1. Podaci o dobru

Lokacija

Stambena cjelina Saburina kuća nalazi se u ulici Saburina broj 6, u naselju Kovači. Ulaz u dvorište Saburine kuće je ostvaren sa zapadne strane, iz Saburine

ulice. Stambeni objekat je dužom osovinom postavljen u smjeru sjever– jug, a glavni ulaz u objekt se nalazi na zapadnoj strani.

Saburina kuća se nalazi na lokaciji označenoj kao k.č. 1711 (novi premjer), što odgovara k.č 14, mahala XCVI (stari premjer), upisani u z.k. uložak broj XCVI/53, k.o. Sarajevo II, općina Stari Grad Sarajevo, Sarajevo, Federacija Bosne i Hercegovine, Bosna i Hercegovina.

Povijesni podaci

Sarajevo je nastalo na mjestu srednjovjekovnog trgovišta i naselja Vrhbosna još u XV. stoljeću, ali se njegova struktura oblikuje tokom XVI. stoljeća.

Urbana struktura grada u osmanskom periodu temeljila se na principu organizacije više stambenih grupacija mahala, prostorno i funkcionalno povezanih, sa zasebno organiziranim poslovnim zonama grada. Mahalu je činilo 30 do 40 stambenih kuća, džamija, mekteb, osnovna škola, pekara i česma. Prema popisu iz 1895. godine, u Sarajevu je bilo 106 mahala. (Kurto, 1997., str. 23.)

Sarajevska čaršija je bila formirana sredinom XV. stoljeća, i veoma se brzo razvijala, a svoj najveći uspon dostigla je u drugoj polovini XVII. stoljeća. U sarajevskoj čaršiji je egzistiralo oko 80 raznih vrsta obrta, organiziranih u jake cehovske organizacije - esnafa. Ti obrtni bili su i organizirani po vrstama obrta, odnosno esnafa, tako da su u jednoj ulici bili dućani samo jednog ili više srodnih obrta, Kazandžiluk, Kujundžiluk, Kazazi, Franačka čaršija, Halači, Mudželiti... sve skupa 45 takvih ulica činilo je sarajevsku čaršiju. Proizvodi sarajevskih obrtnika zadovoljavali su potrebe ne samo Sarajlija nego su se i izvozili u druge krajeve svijeta.

U Sarajevu je između ostalih esnafa, postojao i kazandžijski esnaf kojeg su sačinjavale kazandžije, kalajdžije i trgovci kazandžijskim proizvodima. Prvi pisani tragovi o kazandžijskom esnafu u Sarajevu su iz 1632. godine, iako se pretpostavlja da je on postojao još u XVI. stoljeću. Godine 1848. ovaj esnaf je imao 60 članova. (Kreševljaković, 1951., str. 197.)

Stambeni dio grada razvijao se po okolnim padinama, idući od centra prema periferiji. Prilikom izgradnje stambenih objekata, težilo se da se za njih osigura što više svjetlosti i zelenila.

O ljepotama sarajevskih bašti, pisali su mnogi putopisci. Tako je, prolazeći kroz Sarajevo 1550. godine, italijanski putopisac Katarino Zeno zapisao da svaka kuća ima svoj vrt i čardak, a vrtovi su lijepi poput onih u Padovi.

Posebno su bili bogato uređeni enterijeri kuća. Tom enterijeru ljepotu i ugodnost stvarali su rezbareni namještaj, raznovrsne tkanine i ćilimi, te mnogobrojni predmeti od srebra i bakra izrađeni u dućanima sarajevskih kujundžija i kazandžija.

Mahale, a kasnije i ulice dobijale su nazive po uglednim obiteljima koje su u njima stanovale dugi niz godina (nekada po 100 ili 200 godina). Tako su tri mahale u Sarajevu dobile naziv po uglednim kazandžijskim obiteljima koje su u njima stanovale. Bile su to obitelji Ramić, Sabura i Hadžišabanović.

Saburina kuća je izgrađena namjenski kao obiteljska kuća Sabura, stare sarajevske esnafske obitelji kazandžija i trgovaca kazandžijskom robom.

Najstarije Sabure su bili braća Hadži Mehmed i Hadži Sulejman. Hadži Mehmed je umro prije 1769. godine. Hadži Mehmed je imao pet sinova: Hadži Musafu, Begu Ibrahim-agu, Hadži Smaila, Saliha i Hadži Abdulaha. Braća Hadži Musafa i Bego Ibrahim-aga su naslijedili očevu radnju i bili su suvlasnici, skupa sa stricem Hadži Sulejmanom, čitave imovine obitelji Sabura. Nakon smrti Hadži Musafe, napravljen je popis i cjelokupna imovina je procijenjena na 9612938 akči ili 400533 groša.

Osim kuće, bašte i mlina imali su još jednu baštu u Medresetima, magazuu Tašlihanu, dućan sa magazom kod Careve ćuprije, dućane, magaze, kao i zemlju i zgrade u selima oko Sarajeva.

Posljednji muški potomak obitelji Sabura bio je Hadži Ibrahim-aga koji je umro 1867. godine, a njegova kćerka Hasiba je posljednji potomak, koja je umrla 1905. godine. (Kreševljaković, 1951., str. 204.)

Na groblju prema Saburinoj ulici, bilo je devet grobova sa isklesanim nišanima i natpisima osmorice Sabura, koji su ukopani između 1769. i 1867. godine.

Saburina kuća je mirazom došla u posjed obitelji Žiga.

Saburina kuća je prvobitno bila izgrađena kao stambeni kompleks koji se sastojao od više objekata: ženske i muške kuće, zatim dvorišta, bašte i pomoćnih objekata. Ženski dio kuće je potpuno propao nakon 1918. godine. Neki dijelovi enterijera iz ovog objekta preneseni su u etnografski dio Zemaljskog muzeja u Sarajevu.

Danas je od čitavog kompleksa Saburine kuće ostao samo jedan objekt, tzv. muški dio sa dvorištem, koji je sagrađen oko 1750. godine.

Objekt je bio u lošem stanju i prije rata 1992.-1995. godine, a u ratu je bio direktno pogođen i tom prilikom je bila oštećena krovna konstrukcija, fasadni zidovi i prozori.

2. Opis dobra

Stambena cjelina Saburina kuća u Sarajevu predstavlja jedan od rijetkih sačuvanih primjera stambene arhitekture osmanskog perioda u Sarajevu. Objekt je orijentiran u smjeru sjever–jug. Glavni ulaz u objekt se nalazi sa zapadne strane.

Saburina kuća je prvobitno bila izgrađena kao stambeni kompleks koji se sastojao od više objekata: haremluka (ženska kuća) i selamluka (muška kuća), uz koji se nalazila velika staja. Svaki od ovih objekata, haremluk i selamluk, imali su po dvije avlije. Avlija koja se nalazila u sastavu ženskog dijela kuće bila je površine cca 200 m², i bila je popločana kvadratnim pločama. U ovoj avliji se nalazila i magaza (ostava) na kat, koja je bila izgrađena od tesanog kamena i imala je bačvasti svod od sedre. U istom dvorištu bio je izgrađen i jedan halvat (prostorija), kvadratne osnove čije dimenzije su iznosile cca 7x7 m. U kuhinji Saburine kuće nalazila se česma sa tri lule i kamenim koritom. Velika bašta bila je ograđena visokim zidom izgrađenim od ćerpića i kamena koji je bio prekriven šimlom na samar. Danas je od čitavog kompleksa Saburine kuće ostao samo jedan objekt, tzv. muški dio sa dvorištem. (Kreševljaković, 1951., str. 202.)

Vanjske dimenzije Saburine kuće iznose cca 11,65 x 8,70 m. U prostornom konceptu javlja se osnovni modul karakterističan za većinu objekata stambene arhitekture XVII. i XVIII. stoljeća, a čini ga veća prostorija za domaćina, obitelj i goste, i uz nju, manja prostorija za poslugu, tj. prijem gostiju. Ovaj koncept je primijenjen na katu Saburine kuće (uz veliku prostoriju zvanu čardak-ćošak, nalazi se manja prostorija zvana kahve-odžak).

Iz avlijskog prostora se dolazi u poluotvoreni prostor zvani hajat, koji se nalazi u **prizemlju** objekta. Hajat zauzima prostor koji se nalazi na dijelu čitave dužine zapadne fasade objekta. Njegova dužina iznosi cca 9,5 m, dok je širina hajata različita, od 2 do 3,5 m. Hajat je otvoren sa zapadne strane, i na toj strani se nalazi drvena ograda koja na pojedinim dijelovima ima lukove koji se završavaju ispod stropa. Iz prostora hajata se ulazi u jednu veću prostoriju koja se naziva halvat i manju prostoriju zvanu mutvak (kuhinja).

Halvat se nalazi na sjeveroistočnoj strani objekta i njegove dimenzije iznose cca 5,4 x 6,2 m. Halvat ima pet pravokutnih jednokrlnih prozorskih otvora širine cca 90 cm i visine cca 140 cm. Prozori imaju željezne demire sa vanjske strane. Prozori su orijentirani po dva na južnoj i istočnoj strani i jedan na sjevernoj.

Kuhinja (mutvak) je smještena na sjeverozapadnom kutu objekta. U mutvak se ulazi iz prostora hajata preko drvenih jednokrlnih vrata. Prostor mutvaka ima dimenzije cca 2,6 x 3,4 m. Mutvak ima dva prozora širine cca 85 cm i visine cca 140 cm, koji su orijentirani prema sjevernoj strani i imaju željezne demire sa vanjske strane. Zemljana peć u mutvaku je bila postavljena uz istočni zid na kome se nalazi dimnjak.

Kat Saburine kuće čine divanhana sa kamarijom, prostorija zvana čardak-ćošak i jedna manja prostorija zvana kahve-odžak.

Iz prostora hajata se jednokrakim drvenim stubištem dolazi na kat kuće, u poluotvoreni prostor zvani divanhana. Divanhana zajedno sa kamarijom koja se nalazi u njenom produžetku, prema istočnoj strani, zauzima čitav prednji prostor zapadne fasade objekta. Prostor divanhane je orijentiran prema zapadnoj avliji i njene dimenzije iznose cca 8,35 x 2,60 m. Na njenoj zapadnoj strani je izrađena drvena pregrada koja se sastoji iz tri lučno završena dijela. Jednostavnom drvenom pregradom sa dva lučno završena dijela i tri stube, prostor divanhane je odvojen od prostora kamarije. Kamarija je orijentirana na zapadni dio avlije i dimenzije kamarije iznose cca 3,6 x 2,8 m. Zatvorena je drvenom pregradom koja u prednjem dijelu ima tri velika prozora. Samo je njena istočna strana zatvorena drvenom pregradom čija je izrada ista kao izrada mušebaka.

Iz dijela divanhane se ulazi u prostoriju čardak-ćošak, koja se nalazi na sjeveroistočnom kutu objekta. Čardak-ćošak zajedno sa kamarijom, izvana gledano, čini jednu cjelinu. Čardak je prostorija čije dimenzije iznose 7,6 x 5,5 m, koja u vidu doksata izlazi iz osnovnog kubusa objekta. Orijentirana je dužom stranom u smjeru sjever-jug. U prostoriju čardak-ćošak se ulazi preko drvenih vrata koja se završavaju polukružno. Vrata su ukrašena duborezbom, koju čine floralni motivi, i nitnama od kovanog željeza. Prostorija čardak ima devet pravokutnih drvenih prozora, širine 95 cm, sa demirima sa vanjske strane. Pod je drveni, a strop je dekoriran, izveden u obliku šišeta sa sofralukom. Musandera je isto tako dekorirana. To je drvena pregrada koja se nalazi na zapadnom zidu, iza koje su smješteni dolafi (manji ormari), dušekluci, otvorene police, hamamdžik (banjica) i zemljana peć.

Iz dijela divanhane se ulazi u manju prostoriju kahve-odžak, čije dimenzije iznose cca 3,5 x 3,8 m. Prostorija kahve-odžaka je smještena na sjeverozapadnom

kutu objekta. Dimenzije prostorije kahve-odžaka iznose cca 3,8 x 3,0 m. Na istočnom zidu ove prostorije je smješteno ognjište (odžak).

Jedna od bitnih karakteristika ove stambene arhitekture su istaknute strehe i otvorenost objekta prema dvorištu.

Kuća je građena od tradicionalnih materijala – kamena, drveta i čerpića.

Konstruktivni sustav kuće je tipičan za staru sarajevsku stambenu arhitekturu.

Temelji su od lomljenog kamena. Zidovi u predjelu sokla su rađeni od tesanog kamena. Masivni zidovi prizemlja, debljine cca 55 cm, su izvedeni od čerpića (nepečene gline) sa horizontalnim hrastovim hatulama. Katni dio je izveden u bondruk konstrukciji sa ispunom od čerpića. Debljina zidova kata iznosi cca 25 cm. Međukatnu konstrukciju čine gusto poredane poluobljice sa nabojem od ilovače (ilovača se miješa sa vapnom, što je čini otpornom na vatru). Objekt je pokriven četverovodnim krovom, koji je izrađen od drvene krovne konstrukcije, a pokrov je crijep.

Drvo je korišteno za izradu krovne konstrukcije, izradu stupova, kamarija, divanhane, opšava na doksatu i u izradi enterijera objekta. Sve je rađeno od tesane drvene građe (uglavnom jelove). Stropovi svih prostorija Saburine kuće su izvedeni kao šišeta, odozdo pokovana na stropnu konstrukciju. Drvo je korišteno i za izradu podova u svim prostorijama objekta. Podovi su izvedeni od širokih jelovih daski.

Svi dovratnici i doprozornici, kao i svi prozori i vrata objekta su rađeni od drveta.

Drvo ima i dekorativnu funkciju u objektu. Vrata koja vode u prostoriju čardak-čošak pokrivena su drvorezbom, kao i stupovi na divanhani.

Saburina kuća je sa tri strane ograđena visokom avlijskim zidovima čija visina iznosi cca 2 m. Zidovi se nalaze na zapadnoj, južnoj i istočnoj strani. Zid na zapadnoj strani, prema Saburinoj ulici je starije izrade, zidan je ciglom i prekriven je malim krovom sa pokrovom od ćeramide. Zidovi koji se nalaze na južnoj i istočnoj strani su novije izrade i izrađeni su od stupova i zidova koji su ožbukani i nemaju pokrov. Na susjednoj parceli, koja se nalazi na sjevernoj strani Saburine kuće, je objekt koji je lociran veoma blizu i na toj strani nema avlijskog zida.

Avlija se sastoji od dva dijela, zapadnog, koji se nalazi ispred Saburine kuće, na njenom ulazu, i istočni dio, koji se nalazi iza kuće.

Ulaz u zapadni dio avlije Saburine kuće ostvaren je sa zapadne i južne strane. U istočni dio avlije se ulazi preko privremenog objekta garaže koji se nalazi na južnoj strani, između kuće i avlijskog zida.

Ulazni portali koji se nalaze na avlijskim zidovima su širine cca 2,0 m i visine cca 2,0 m. Portal čine dvokrilna drvena vrata koja su natkrivena dvovodnom nadstrešnicom sa pokrovom od ćeramide.

3. Dosadašnja zakonska zaštita

Rješenjem Gradskog zavoda za zaštitu i korištenje kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa Sarajevo, objekt je stavljen pod zaštitu (broj 29/77 od 18. srpnja 1977. godine).

Prostornim planom Bosne i Hercegovine do 2002. godine, Saburina kuća u Sarajevu je evidentirana i valorizirana kao spomenik III. kategorije.

Saburina kuća u Sarajevu uvrštena je na Privremenu listu nacionalnih spomenika BiH, pod rednim brojem 556.

4. Istraživački i konzervatorsko-restauratorski radovi

2002. godine, stručnjaci Kantonalnog zavoda za zaštitu kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa Sarajevo su bili nositelji radova na sanaciji i rekonstrukciji krova i krovne konstrukcije na Saburinoj kući.

Radovi su izvođeni prema projektnoj dokumentaciji: Projekat sanacije i rekonstrukcije krova i krovne konstrukcije na Saburinoj kući u Sarajevu, koji je izradio Kantonalni zavod za zaštitu kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa Sarajevo 2002. godine.

Tom prilikom izvršena je sanacija i rekonstrukcija krova i krovne konstrukcije, kao i svih pripadajućih elemenata krova, krovne badže, dimnjačke vertikale, opšava, oluka i olučnih vertikala. Izvršena je zamjena kompletnog krovnog pokrivača i zamjena konstrukcije krova cca 30%.

S obzirom da se objekt Saburina kuća, sa stanovišta autentičnosti, smatra vrijednim, pristupilo se radovima sanacije i restauracije objekta kao i rekonstrukcije nedostajućih i uništenih elemenata, ponovno 2005. godine.

Tom prilikom restauratorski i konzervatorski zahvati su izvedeni gotovo na čitavom objektu. Neki od osnovnih restauratorskih i konzervatorskih zahvata su bili:

- postavljanje novih prozora na objektu,
- izrada fasade i doksata,
- dio kamarije na katu.

Prilikom radova na objektu, gdje je god to bilo moguće, zadržani su postojeći elementi stropne i podne konstrukcije kao i elementi kamarije, stubišta, divanhana i zidova objekta. Svi dijelovi koji su se morali demontirati i restaurirati ili zamijeniti, prije demontaže su precizno snimljeni, obilježeni i vraćeni na svoje mjesto, odnosno zamijenjeni novim od istog materijala u istim dimenzijama.

5. Sadašnje stanje spomenika

Saburina kuća je u prilično dobrom stanju, s obzirom da su radovi na njenoj restauraciji vršeni u ljeto 2005. godine.

Tom restauracijom nisu obuhvaćeni svi dijelovi objekta, tako da su u prilično lošem stanju. To se odnosi na podove, stropove i mobilijar u prostorijama na katu: čardak-ćošak i kahve-odžak.

III. - ZAKLJUČAK

Primjenjujući Kriterije za proglašenje dobra nacionalnim spomenikom ("Službeni glasnik BiH", broj 33/02 i 15/03), Povjerenstvo je donijelo odluku kao u dispozitivu. Odluka je utemeljena na sljedećim kriterijima:

A. Vremensko određenje

B. Povijesna vrijednost

(veza građevine sa povijesnom ličnošću)

C. Umjetnička i estetska vrijednost

- iii. Proporcije
- iv. Kompozicija
- v. Vrijednost detalja

D. Čitljivost (dokumentarna, znanstvena, obrazovna vrijednost)

- iv. Svjedočanstvo o određenom tipu, stilu ili regionalnom maniru
- v. Svjedočanstvo o tipičnom načinu života u određenom razdoblju

F. Ambijentalna vrijednost

- i. Odnos oblika prema ostalim dijelovima cjeline
- ii. Značenje u strukturi i slici grada
- iii. Objekt ili skupina objekata je dio cjeline ili područja

G. Izvornost

- iii. Oblik i dizajn
- iv. Tradicija i tehnike
- v. Položaj i smještaj u prostoru

I. Cjelovitost (cjeline, područja, zbirke)

- i. Fizička cjelovitost
- iii. Zaokruženost (kompletnost)

Sastavni dio ove odluke su:

- kopija katastraskog plana,
- zemljišnoknjižni izvadak,
- fotodokumentacija (fotografije objekta u periodu od 1999. do 2005. godine),
- projekt postojećeg stanja u elektronskoj formi dobiven od Kantonalnog zavoda za zaštitu kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa Sarajevo),
- tehnička dokumentacija (Projekat sanacije i rekonstrukcije krova i krovne konstrukcije na Saburinoj kući, Kantonalni zavod za zaštitu kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa Sarajevo).

Korištena literatura

U toku vođenja postupka proglašenja Stambene cjeline Saburina kuća u Sarajevu nacionalnim spomenikom, korištena je sljedeća literatura:

1951. Kreševljaković, Hamdija, Kazandžijski obrt u BiH, GZM, VL VI/1951
1998. Mujezinović, Mehmed, Islamska epigrafika Bosne i Hercegovine, Knjiga I, 3. izdanje, Biblioteka Kulturno naslijeđe, Sarajevo Publishing, 1998.
2002. Kantonalni Zavod za zaštitu kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa Sarajevo, Projekat sanacije i rekonstrukcije krova i krovne konstrukcije na Saburinoj kući u Sarajevu, 2002.

Dokumentacija Kantonalnog zavoda za zaštitu kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa Sarajevo

Nosilac istraživanja i izrade Prijedloga odluke:
Alisa Marjanović, diplomirani inženjer arhitekture,
saradnik za spomenike graditeljskog naslijeđa
u Povjerenstvu za očuvanje nacionalnih spomenika